

Кагаз кеме

Автор: Джамьянг Гьялцен

Которгон жана адаптациялаган: Анаркул Аманбаев

Сүрөтчү: Айгерим Бегимбаева

Кагаз кеме

Автор: Джамьянг Гьялцен

Которгон жана адаптациялаган: Анаркул Аманбаев

Сүрөтчү: Айгерим Бегимбаева

Кыргыз тилинде

Бишкек- 2021

Copyright © 2020, Бул чыгарма Creative Commons Attribution 4.0 Эл аралык лицензиясы (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>) боюнча лицензияланган

<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Бул ишти коммерциялык максаттарда колдоно аласыз. Бул чыгарманы адаптациялап, толуктай аласыз. Авторлордун, иллюстраторлордун ж.б. автордук укугун жана өздук маалыматтарын сакташыңыз керек.

"Кагаз кеме" (кыргыз тилинде), Анаркул Аманбаев тарабынан которулуп адаптацияланган, сүрөттөрдү адаптациялаган Айгерим Бегимбаева. Sailing Ships and Sinking Spoons (англисче) чыгарманын негизинде, автору Джамьянг Гьялцен, сүрөтчү Айгерим Бегимбаева, Pratham Books © 2018 CC-BY 4.0 лицензиясы боюнча басылып чыккан. Чыгарманын түп нускасын бул жерден көрө аласыз: <https://storyweaver.org.in/stories/34971-sailing-ships-and-sinking-spoons>

Бул басылма АКШнын эл аралык өнүктүрүү боюнча агенттиги (USAID) аркылуу көрсөтүлгөн Америка элинин колдоосу менен түзүлдү. Басылманын мазмуну USAIDдин же АКШ Өкмөтүнүн пикирин милдеттүү түрдө чагылдырбайт.

Асан менен Чоро айылдын четиндеги үйдө турушат. Алар эрте туруп көнүп калышкан.

– Күн силерди эмес, силер күндү күтүп алгыла, балдарым, – деп чоң атасы дайыма айтат .

Нөшөрлөгөн жаан уйкудан жаңы ойгонгон балдарды абдан кубандырды. Эми арыкта суу арбын болот. Асан менен Чоро убакытты бош кетирбей, кагаздан бир нече кайык жасашты. Жаан токтогондо, кайыкты арыктагы сууга агызып, карап турушту.

– Кайыктар эмне себептен суу бетинде сүзө алат?
– ойноп жаткан Асан менен Чородо ушундай суроо пайда болду.

– Чоң атамдан сурайлы, – Чоро кагаз кайыктарды чогулта баштады.

Аларга чоң атасы дайыма кызыктуу окуяларды айтып берет.

– Чоң ата, эмнеге кемелер сууда сүзө алат? – деп сурады Чоро.

– Кызыктуу суроо экен. Анын жообун мугалим Саадат эжеңерден сурайлы, – деп чоң ата ордунан козголду.

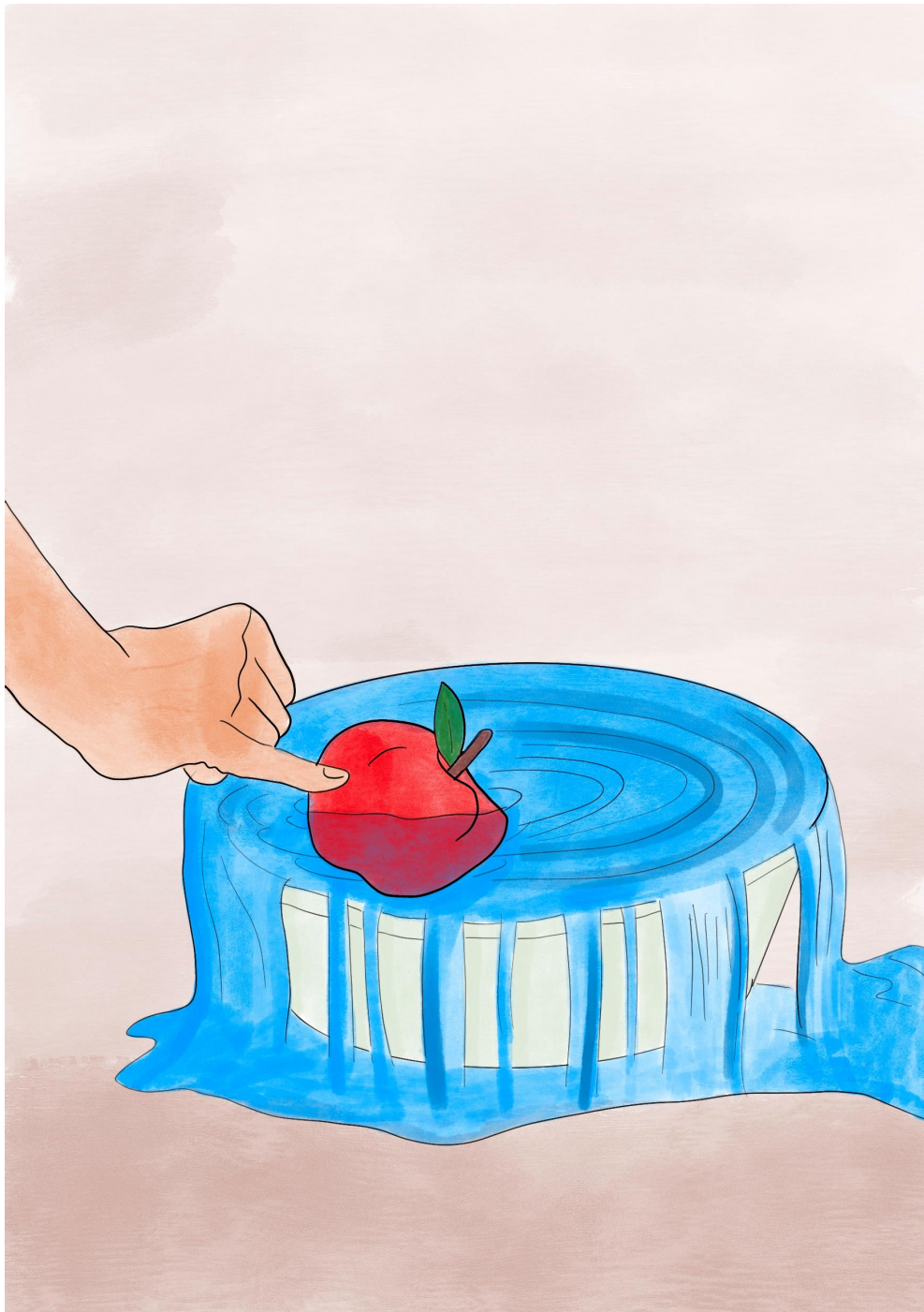
- Эмне себептен кемелер суу бетинде сүзө алат?
- деп кошуна жашаган мугалим Саадат эжеден сурашты.
- Келгиле, чогуу ойлонуп көрөлү!
- Мугалим тажрыйба түрүндө көрсөтүүгө аракет кылды.

– Бизге чоң чара жана суу керек,
– деди мугалим

- Чоң ата, сиз бул алманы кармап туруңуз.
Балдар чарага толтура суу куюшту.
- Асан, алманы сууга сал.

Асан алманы сууга салып, колу менен басып койду.

Суунун бир аз бөлүгү чарадан ашып, жерге төгүлдү.

Асан алманы суунун түбүнө дагы түрттү, бирок ал кайра калкып чыгып калды.

- Эмнени байкадыңар? – деп сурады мугалим.
- Алманы салганда, суу төгүлдү, – деди Асан.
- Алма калкып жүрөт, – деди Чоро.
- Силер туура жооп бердиңер, – деди мугалим.

Чарага кайрадан суу толтурушту.
Мугалим темир кашыкты Чорого берди.
– Сууга сал, – деди Саадат эже.
Кашык сууга чөгүп кетти.
– Кашыктын салмагы оор, – деди Асан.
– Деңизде сүзүп жүргөн кемедей оор эмес, –
деди Чоро. – Бул жолу суу абдан аз төгүлдү.
– Силер туура айтып жатасыңар, – деди
мугалим.

– Алманын салмагына караганда суунун түртүү күчү чоңдук кылат. Ошондуктан ал сууда калкыйт. Алма өзүн түртүп салган суудан жеңилирээк.

– Кашык эмне үчүн сууга чөгөт? – деп балдар мугалимден сурашты.

– Кашыктын көлөмү кичине, бирок салмагы оор болгондуктан, сыртка аз өлчөмдөгү суу төгүлдү. Ошондуктан ал чөгүп кетти.

– Сууда сүзүп жүргөн чоң кемелер жөнүндө түшүндүрүп бериңизчи? – деди Чоро.

– Кемелер чоң болгондуктан, көп өлчөмдөгү сууну түртө алат. Мисалы, алма сыяктуу, өзүнүн салмагынан көбүрөөк сууну түртөт. Силер муну байкабайсыңар, себеби океанда суу аябай көп. Кеме өзү түрткөн суудан жеңил.

– Түшүндүк, – дешти балдар.

Бул тажрыйба алар үчүн абдан пайдалуу болду.

Автор: Джамьянг Гьялцен
Которгон жана адаптациялаган:
Анаркул Аманбаев
Сүрөтчү: Айгерим Бегимбаева

USAID "Окуу керемет!" долбоору
Кыргыз Республикасы

